

Egy „Bihari” fedőnevű nagyváradi hajdani jelentései a szekuritáténak

Bevezetés

Ahhoz, hogy a fedőnévvel „eltakart” besúgókat szabadon megnevezhessük, – még ha tudjuk is, hogy kik azok – jó, ha birtokunkban van a Bukarestben székelő C.N.S.A.S. - (Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității; magyarul: A Securitate Irattárát Vizsgáló Országos Bizottság) megfelelő igazolása valódi kilétükről, így nem áll fenn annak a kockázata, hogy esetleg pert próbálna az illető (vagy valamely utódja) ellenünk indítani, még ha nagy esélyünk lenne is arra, hogy megnyerjük azt.

A nagyváradi Ady Endre Irodalmi Körrel és az Ellenpontokkal kapcsolatos (mindkettőhöz volt közöm) hat dossziémat 2010-ben kaptam meg a fent nevezett intézménytől, és reménykedtem, hogy hivatalosan feloldják a jelentéseket írogatók nevét. Külön levélben kérvényeztem, hogy ezt tegyék meg. Mivel jelezték, hogy ez nagyon sok munkával jár, az illetők fedőneveinek a névsorát is elküldtem, feltüntetve nyilatkozataik előfordulásának pontos helyét is a dossziéimban, hátha ez segítséget jelent számukra. Végül 2013-ban megírtam és a Kapu folyóirat közölte is az Ellenpontok lebukásának (pontosabban a lebuktatásának) a történetét, amelyen a főbesúgó igazi nevét a hivatalos bizonyosság hiánya ellenére feltüntettem. Egy év múlva kaptam meg a C.N.S.A.S-tól az igazolást arról, hogy Bărdac Ioan jelentésíró és kollaborátor valóban megegyezik Király Ernő nagyváradi ügyvéd személyével, aki elég nagy erőbedobással vett részt az Ellenpontok leleplezésében. Azóta egyetlen újabb „forrás” nevét sem oldották fel a számomra.

Én elhiszem, hogy a Securitate Irattárának igen sok munkája van, de már igencsak ideje, hogy megpróbáljuk részleteiben a nyilvánosság elé tárni a történeteket. Megeshet, hogy menet közben találunk támpontot arra, hogy egyik-másik ismeretlen álnév valójában melyik (esetleg közismert) ismerősünk nevét takarja. De ha erre nem jönnénk is rá, akkor sem érdektelen a hajdani román állambiztonsági szerveknek a rovásunkra (főként a magyarok rovására) működő jelentési rendszerének és azoknak az „elveknek” a további megismerése, amelyek vezérelték azt.

Ezúttal ismerkedjünk meg egy „Bihari”-ként elrejtett nevű nagyváradi személy 1979 március eleje és 1982 november vége között írt „jegyzeteivel”. Az itt idézett pontosan tucatszámú jelentését kettő kivételével egy Maklari Iuliu nevű alezredes vett át tőle, akivel tudtommal én egyszer sem találkoztam. Az Ellenpontokkal kapcsolatos kihallgatásokat főleg őrnagyok és kapitányok végezték, bár főnökük, Sălăgean őrnagy, a felgöngyölítés végére alezredesi rangot kapott.

Hogy könnyen meg lehessen a kettőt egymástól különböztetni, a címek és alcímek kivételével dőlt betűkkel írtam minden általam megfogalmazott szöveget, a nem dőlt betűs szavak viszont az én anyagaimban található dokumentumokból származnak.

Minden dossziém valamennyi okiratának az iktatószáma az FI.210560-nal kezdődik (FI = fond informațional; magyarul „információs anyag”, a 210560 pedig az a náluk levő anyagaimat jelöli), ettől egy ferde vonal választja el a dosszié számát, majd egy másik ferde vonal után az irat dosszién belüli oldalszáma következik.

Az iratokban található hibásan vagy hiányosan írt magyar neveket mind kijavítottam és kiegészítettem; ebben a formában írtam be az itt olvasható szövegekbe. Néha a román nevekkkel is így kellett eljárnom. Az eredeti szövegben következetesen nagybetűvel írtak minden személynevet, ezeket a szokásos formájúvá alakítottam, vagyis a kezdő nagybetű után kisbetűk következnek. A jelentést készítő, forrásnak mondott személynek ezt a szerepét jelölő szót a félre nem érthetőség érdekében nagy „F” betűvel kezdem, így: „a Forrás...”

„Bihari” jelentései az időrendi sorrenddel lényegében egyező különböző témakörökhöz kapcsolódnak.

A jelentések román szövegét magam fordítottam.

T. K. A.

Magyar nyelvű irodalmi lapot Románia nyugati határszéle számára!

Iktatószám: FI.210560/1/102

Kelt: 1979. március 3-án

A Forrás arról informálja önöket, hogy 1979 februárjában a lakásán meglátogatta őt Varga Gábor váradi vegyész mérnök és Gittai (Szilágyi) István költő, mindketten a nagyváradi Ady Endre Irodalmi Kör vezetőségének a tagjai, meglátogatták Robotos Emeric (Imre) író (sic!).

Ez a mondat lényegében azt jelenti, hogy a lakásán meglátogatták a Forrást, vagyis Robotos Imre író. A képletes beszéd és a valóság ütközése eredményezhette ezt a román nyelven is az ittenihez hasonló, szerkezetileg furcsa mondatot. Így végül is leleplezte a kilétét. Robotos így folytatja:

Jövetelük célja az volt, hogy megérdeklődjék Robotostól, miképpen lehetne egy magyar irodalmi folyóiratot létrehozni Nagyváradon, ugyanis az Ady Endre Irodalmi Körben ismét felvetődött ez a kérdés. Robotos beszélt nekik az 5 – 4 évvel ezelőtt (sic!) a Román Kommunista Párt Bihar megyei bizottsága vezetőségénél és a bukaresti Írószövetségnél tett ilyen célú próbálkozásokról, és a legkomolyabban felhívta a figyelmüket arra, hogy ilyen irányban semmit ne kezdeményezzenek a helyi pártszervek vagy a bukaresti Írószövetség egyetértése és jóváhagyása nélkül, mert másként akciójukat nacionalistának és törvénytörőnek tekinthetik.

Fent említettek megígérték, hogy számon fogják tartani Robotos Imre ajánlatát és tanácsát.

*

A Forrás még arról tájékoztat, hogy Nagyváradon van vagy 4-5 magyar nemzetiségű ifjú irodalmár, mint amilyen Kőrössi P. József is.

Kőrössi P. József és mások, noha könyveik jelentek meg és a ország irodalmi folyóiratai állandó levelezőinek tekintik őket, képzettségükhöz képest méltatlan állásokat töltenek be, szemetesek, mint Török Miklós az I.J.G.C.L.-nél (*Intreprinderea Județeană de Gospodărie Comunală și Locativă; magyarul kb. község- és lakásgazdálkodási megyei vállalat*) vagy táviratkihordók stb. Ők személyes elégedetlenségük miatt problémákat okozhatnak, mert Nagyváradon nem tölthetnek be intellektuális felkészültségüknek megfelelő állást.

Robotos Imre tehát indokoltnak tartja a fiatal magyar irodalmároknak egy helybeli irodalmi műhely iránti igényét, bár a képzettségük helyett inkább a tehetségüket kellett volna hangsúlyoznia, mert többjüknek nem volt érettségit meghaladó végzettsége.

Ez a jelentés itt befejeződik. Az ilyen iratot mindig a szekusok bejegyzései zárják, általában olyan szempontokkal és azokkal a rovatokkal, amiket lejjebb láthatunk. A példa kedvéért itt meghagyom a nevek nagybetűit. A további jelentéseknél csak a fontos szekusbejegyzéseket említem meg.

Megjegyzés: VARGA GABRIEL – szerveink figyelmeztetésben részesítették őt
GITTAI – költő, nem ismerjük őt
KÖRÖSI és TÖRÖK – nem ismeretesek számunkra

Intézkedések: A feljegyzést kivizsgálás céljából átadjuk a I. és a megelőző Szolgálathoz

Feladatok: Fel kell venni a beszélgetés fonalát az „ADY ENDRE” kör tagjaival, hogy megállapítsuk, ki volt az, aki egy magyar nyelvű irodalmi lap létrehozásának kérdését felvetette, és mit tettek eddig ezzel kapcsolatban. Minderről minél hamarabb információt várunk.

Maklari Iuliu (*Maklári Gyula?*) alezredes

Nagyváradi ismerőseim Robotos Imréről azt mesélték hajdan, hogy újságírói pályafutása során végül a bukaresti magyar napilapnak, az Előrének lett a főszerkesztője. Az '56-os magyar szabadságharcról, annak célkitűzéseiről jó véleménye volt. Állítólag akkor járt is Budapesten, és visszatérve, a lapjában megírta a benyomásait. Gheorghe Gheorghiu Dej, a Román Munkáspárt (akkoriban így hívták a román kommunista pártot) első titkára kirúgatta főszerkesztői állásából. Robotos a nagyváradi lakáshivatal tisztviselőjeként landolt. Ifjú tanárként egyszer magam is megkerestem. Akkor találkoztunk először. Az intézmény váróterembe nyíló kis ablakának túloldaláról közölte velem, hogy ők nekem nem tudnak lakást adni.

Amikor az Ady Endre Irodalmi Kör a hetvenes évek legelején új életre ébredt, Robotos Imre már nyugdíjas volt. Többször is vendége volt a Körnek, vagy csak látogatója, például amikor ott neves kulturális személyek tartottak előadást.

Iktatószám: FI.210560/1/126

A Forrás arról tájékoztat, hogy egy csoport fiatal az Ady Endre Irodalmi Körben továbbra is egy nagyváradi magyar irodalmi folyóirat létrehozásával foglalkozik azzal az indoklással, hogy jelenleg hiányzik az egyensúly, mivel Nagyváradon létezik egy román folyóirat (a „Familia”), de nincs magyar nyelvű folyóirat, noha Nagyváradon ennek megvannak a hagyományai.

A Forrás értesít arról, hogy a kezdeményezők megkeresték Robotos Imre író-tudóst is, tudván, hogy ő tíz évvel ezelőtt benyújtott egy ilyen kérvényt a megyei pártszervekhez és az Írószövetséghez.

Robotos Imre azt tanácsolta nekik, hogy csak akkor kezdjék meg akciójukat, miután biztatást kaptak erre az illetékes felsőbb fórumoktól. Később Ágoston Vilmos Bukarestben Méliusz Józsefhez, a Román Kommunista Párt Központi Bizottságának a tagjához fordult, aki közölte vele, hogy „a jelenlegi konjunktúra nem kedvező ilyen akciók számára”.

A nagyváradi Kriterion- napokon amelyen a kiadó igazgatója, Domokos Géza is részt vett, és mivel ő tölti be a romániai Írószövetség titkárának a posztját is, ezek a fiatalok őt is megkérdezték. Közölte velük, hogy amennyiben kap egy ilyen beadványt, azt eljuttatja az Írószövetség vezetőségéhez. Egy ilyen autentikus biztatás alapján az Ady Endre Irodalmi Kör vezetőségének ifjabból álló csoportja, vagyis Varga Gábor, Ara-Kovács Attila, Körössi P. József és Gittai István azt kívánják, hogy ne csupán a nagyváradi magyar értelmiség egyetértését nyerjék meg, hanem a Szatmár, Arad és Temes megyékét is, akiknél ugyancsak hiányzik a magyar nyelvű irodalmi folyóirat.

Ennek az irodalmi lapnak a szerepe az lenne, hogy az ország nyugati határánál fekvő városok magyar értelmiségének közlési lehetőséggel szolgáljon.

1980. január 22.

„Bihari”

Iktatószám: FI.210560/1/248

A Forrás arról tájékoztat, hogy 1980. május 10-én a nagyváradi Ady Endre Irodalmi Körnek Varga Gáborból, Gittai Istvánból, Tóth Károly Antalból és ennek feleségéből, Ilonából álló küldöttsége látogatta meg. Ezek meglátogatták Horváth Imrét, Robotos Imrét és Fábián Sándort, a Románia Szocialista Köztársaság Írószövetségének tagjait. Egy beadványt vettek elő, amelyet

- a Román Kommunista Pártnak
- az Írószövetségnek
- a Román Kommunista Párt Bihar megyei bizottságának és más központi szerveknek címezték.

A beadvány 6 példányban készült és 21 aláírás számára van rajta hely. A beadvány tartalma azt kéri az említett szervektől, hogy a „Familia” folyóirat mellett engedélyezzék egy magyar nyelvű irodalmi folyóirat létrehozását. Azzal érvel, hogy a nyugati határ mentén, beleértve Szatmárnémeti, Nagyszalonta, Arad, Temesvár és Nagyvárad városokat, noha az irodalmi folyóiratok létének ott is hagyományai vannak, jelenleg nincs egy ilyen folyóirat, noha egy ilyennek a léte hasznos lenne a Román Kommunista Párt kultúrpolitikája szempontjából is.

A fent nevezettek aláírásokat szándékoznak gyűjteni a magyar nyelvű irodalmi érdeklődésű emberektől.

A Forrás néhány hónappal ezelőtt tájékoztatást küldött ezen fiatalok szándékairól, mely alkalommal felhívta Varga Gábor és Gittai István figyelmét arra, hogy az ilyen akciókat csak akkor szabad útnak indítani, ha a Románia Szocialista Köztársaság központi szerveitől erre buzdítást nyernek. Az 1979. évi nagyváradi látogatásakor Domokos Géza bátorította őket, azt mondván Varga Gábornak, hogy amennyiben kap egy ilyen beadványt, a Románia Szocialista Köztársaság titkáráként a Szövetség vezetősége elé terjeszti. Ez készítette őket arra, hogy akciójukat megkezdjék.

A Forrás arról tájékoztat, hogy eddig a beadványt nyolc személy írta alá, a többit pedig ezután gyűjtik össze Szatmár, Arad és Temes megyékben.

Nagyvárad, 1980. május 12.

Bihari

Mint látjuk, ez alkalommal a Forrás emlékezteti a szekusokat, hogy „néhány hónappal ezelőtt tájékoztatást küldött ezen fiatalok szándékairól, mely alkalommal felhívta Varga Gábor és Gittai István figyelmét arra, hogy az ilyen akciókat csak akkor szabad útnak indítani, ha a Románia Szocialista Köztársaság központi szerveitől erre buzdítást nyernek”. Az 1979. március 3-i látogatásról a Forrásnak az akkori találkozóáról szóló jelentésében ezt írta: „. Robotos beszélt nekik (...) a Román Kommunista Párt Bihar megyei bizottsága vezetőségénél és a bukaresti Írószövetségénél tett ilyen célú próbálkozásokról, és a legkomolyabban felhívta a figyelmüket arra, hogy ilyen irányban semmit ne kezdeményezzenek a helyi pártszervek vagy a bukaresti Írószövetség egyetértése és jóváhagyása nélkül...” E két szöveg egybevetése ismételten és a '79 március 3-i szöveg kiemelt mondatánál egyértelműbben bizonyítja, hogy Robotos Imre volt az állambiztonság „Bihari” fedőnevű ügynöke.

Különös, hogy Robotos jelentéseiben egyetlen alkalommal sem szerepel Bölöni Sándor neve, aki régebben az Előre napilap munkatársa volt, az eddigiekben idézett jelentések születésekor pedig a Nagyváradi Állami Színház magyar tagozatának az irodalmi titkára. Akkori információink szerint a tíz évvel azelőtti lapkezdeményezésnek Robotos mellett maga is szervezője volt. Az újabb beadvány létrejöttének is ő és Varga Gábor voltak a kezdeményezői, és igyekeztek bevonní Robotos Imrét is, közben az Ady-kör több tagja is csatlakozott hozzájuk.

Legelőször Horváth Imréhez mentünk el (Varga, Gittai, a feleségem, Ilona és én), hogy mint az Írószövetség váradi tagjai korelnökének, az ő aláírása legyen az első a lapkérelmezésen. Horváth Imre azt kívánta, hogy először mások írják alá, csak akkor csatlakozik. Emlékezetem szerint így Fábián Sándor költő aláírása lett az első.

Varga Gábor és Gittai István Nagyszalontára, Aradra és Temesvárra utaztak aláírásokat gyűjteni. A feleségem és én a Kolozsvár – Nagybánya – Szatmárnémeti – Nagyvárad – Érmihályfalva körúton tettük ugyanezt. Kolozsvár ugyan nem része az ország nyugati peremének, de hasznosnak tartottuk, ha ottani tekintélyes személyiségek is egyetértettek a kezdeményezéssel. Például Gáll Ernő is, akit Robotos megemlít egyik itt következő jelentésében. Egyébként tudomásom szerint – miközben a szekuritátét napirenden tartotta az akció alakulásáról – maga is aláírta a folyóirat alapítására irányuló kérelmet.

Kérelmünket valamelyik központi szerv (valószínűleg az Írószövetség) általános és végleges érvénnyel visszautasította.

Az úgynevezett „köri robbantás” – Nagy L. Róbert elnök lemondatása

Iktatószám: FI.210560/1/104

Kelt: 1979. december 9.

A Forrás arról tudósít, hogy beszélgetett Varga Gáborral, az Ady Endre Irodalmi Kör vezetőségének a tagjával. Az elmondta a Forrásnak, hogy a nagyváradi Ady Endre Irodalmi Körben a tagok között a teljes gyanakvás és bizalmatlanság léggömb uralkodik, mindegyik a másikról gyanítja, hogy „az állambiztonsági szervek vagy a Kulturális Bizottság, illetve Chira elvtársnak az embere”. (Chira Ioan a párt megyei kulturális bizottságának az elnöke volt.)

Ez a feszültség akkor érte el csúcspontját, mikor a nevezett Körössi P. József, költőnek, a P.T.T.R. (a román posta - Posta Telefon Telegraf Radio) alkalmazottjának, mivel az feliratkozott, hogy házassági céllal a Magyar Népköztársaságba kíván kivándorolni, Mihai elvtárs (az Ady-kör közvetlen felettes szervének, a Népi Alkotások Házának a vezetője) megtiltotta, hogy nyilvánosság előtt a verseit mondja. Nagy L. Róbert, az Ady Endre Irodalmi kör elnöke a Kulturális Bizottság utasítását elfogadta, és közölte azt a kör tagjaival. 1979. november 20-án, mivel elfogadta az említett utasításokat, egy Nagy L. Róbert ellen szervezett vihar tört ki a kör nyílt ülésén, és arra kényszerítették őt, hogy lemondjon. Ezután egy négy személyből álló vezető bizottságot választottak. Az újonnan megválasztott bizottság Chira elnök elvtárstól az utasítás visszavonását kérte, s ezt azzal indokolták, hogy „ha valaki a Magyar Népköztársaságba költözik, ez még nem indok arra, hogy ne jelenhessen meg a közönség előtt”.

Néhány nap múlva Chira elvtárs semmisnek nyilvánította Mihai elvtárs utasítását.

Tőke Csaba, a „Fáklya” újságírója igyekszik megbékíteni a két tábor, vagyis azokat, akik Nagy L. Róbert mellett vannak, azokkal, akik VARGA GÁBOR hívei.

Emiatt a helyzet miatt jelenleg a körben van egy olyan dimenzió, amely fékezi annak tevékenységét.

Tőke Csaba szerint ez a helyzet a nagyváradi hivatalosságok által létrehozott ügyes manőverek következtében jött létre. ss. „BIHARI”

A Szekuritáте főnökének határozata

Säläjän /sic!/ elvtárs tíz napon belül javaslatokat terjeszt elő ennek az ügynek a lezárására.

Ez egy meglehetősen hiányos jelentés. Ugyanis Nagy L. Róberttől ki kellett erőszakolni, hogy tartsunk egy olyan összejövetelet, amelyen a kör problémáit megbeszéljük. Erre sok huzavona után december második felében került sor, amikor az addigi elnököt körünk érdekeinek megvédelmezésére való képtelensége miatt lemondattuk. Kőrössi P. József ugyanis mindössze egy magyarországi leánnyal való összeházasodását kérvényezte, ez nem politikai ügy, román állampolgári jogait nem érinti, nem lehet tehát megtiltani neki, hogy az Ady-körben tevékenykedjen, ott elmondhassa verseit. Ezért én azt javasoltam az ülésünkön, hogy ha azok a szervek, amelyeknek segítenie kellene a működésünket, csak hátráltatják azt, akkor mondjuk ki önfeloldásunkat, a kör megszűnéséről és annak okairól pedig értesítsük az Írószövetséget, valamint a romániai magyar lapokat. Végül – Molnár János javaslatát elfogadva – úgy döntöttünk, hogy egy kör elnök helyett, aki egyedül kiszolgáltatóbb a felsőbb szerveinkkel szemben, egy négyes bizottság irányítsa a körünket. Januárban tartottunk egy újabb kör ülést, amelyen több fölöttes kulturális hatóságunk vezetői is ott voltak, kinyilvánították, hogy nincs velünk semmi probléma, és mindig segítséget kapunk majd (anyagit is), valahányszor szükségünk lesz rá. Kőrössi P. József pedig nyugodtan felolvashatja a verseit.

Mindezt Robotos Imre valószínűleg nem írhatta így meg, még ha Varga Gábor, akire utal, a történet valamennyi fejleményét pontosan mondta is el neki.

Az Ady Endre Irodalmi Kör az állambiztonsági szerveknél eddig a „Bástya” (Bastionul) nevet viselte. Ettől kezdve a szekuritáте főleg engem nevezett így. A bukaresti archívumból kapott mind a hat vaskos kötetet ez a cím áll: Dosar de urmărire informativă privind Bastionul. (Magyarul: A Bástyára vonatkozó információs nyomozati dosszié.)

Ion Lăncrănján magyarellenes könyve

Iktatószám: FI.210560/2/34

A Forrás tudatja, hogy az Ara-Kovács Attila filozófussal, az Ady Endre Irodalmi Kör tagjával folytatott beszélgetés alapján arra a következtetésre jutott, hogy a nagyváradi ifjú magyar értelmiségiek széles körben indulatosan tárgyalják Ion Lăncrănján nemrég megjelent, Történetek Erdélyről című könyvét.

Nevezett Ara-Kovács szerint a tulajdonképpeni könyvben semmi nem nyugszik megalapozott adatokon, az egy szabad kommentár, amely kétségtelenül az erdélyi és a magyarországi magyar lakosság ellen irányul. Például – mondja Ara – Lăncrănján azt állítja, hogy a magyar lakosság fokozatosan hatolt be Erdélybe a mohácsi csata után. Később azt említi, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt főtitkárát – anélkül, hogy megnevezné – a személyében sérti meg. Ezt I. Lăncrănján oly módon teszi, hogy a Helsinki Egyezmény záróülésén elhangzottakra utalva a főtitkárnak néhány – egyébként közismert – mondatát idézi, melyben az azt mondja, hogy Magyarország az első világháború után elveszítette területének kétharmad részét. Ebből a kijelentésből Lăncrănján azt a következtetést vonja le, hogy a Magyar Népköztársaságban tekintéllyel bíró emberek az ezeréves Magyarországról álmodnak.

A forrás megítélése szerint az említett könyv visszhangot kelt a Magyar Népköztársaságban, és ebből kiindulva vitát fog majd kelteni.

Nagyvárad, 1982. március 30.

Megjegyzés: Ara Attila – az Ady Irodalmi Kör tagja – feliratkozott a Magyar Népköztársaságba történő emigrációra –

Lăncrănjan „Cuvînt despre Transilvania” című könyve 1982. februárjában jelent meg, és amikor Robotos Imre ezt a jelentését írta, a könyv egy nagy részét már lefordítottam magyarra. („Vallomás Erdélyről” címmel) az Ellenpontok számára.

Ara-Kovács Attila az Ellenpontok megjelenése előtt már csaknem két évvel összeházasodott azzal a magyar személlyel, ő maga nemsokára hontalan útlevelet kapott, de a magyar hatóságok nem fogadták be őt. A befogadót csak 1982 novemberének második felében, az Ellenpontok lebukása után ítélték meg neki.

Iktatószám: FI.210560/2/37

Forrás arról értesít, hogy a nagyváradi magyar nemzetiségű értelmiségiek továbbra is megjegyzéseket fűznek I. Lăncrănjan „Történetek Erdélyről” című könyvéhez. –

Így Varga Gábor azt nyilatkozta, hogy a bukaresti magyar körökben felhívták a figyelmét erre a könyvre, hogy ez a magyar nemzetiségű lakosság ellen irányuló provokáció lenne, és Lăncrănjan együvé sorol valamennyi romániai magyart, mondván, hogy ezek mind nacionalisták, és hogy ez a könyv különösen a romániai magyar értelmiség köreiből okozott feszültséget. Hasonlóan nyilvánult meg dr. Vadász János orvos is, valamint Vilidár István, a Fáklya napilap fotoriportere is, aki hozzátette: nem jó számunkra ez a feszültség, amely a könyv megjelenése után létrejött. –

Nagyvárad, 1982. május 13.

Bihari

Feladatok: Megbízást adtunk annak kiderítésére, hogy az ügyben érdekelték nem szándékoznak-e valamilyen akciót kezdeményezni ennek a könyvnek a megjelenése kapcsán.

Amikor ezt a jelentést a váradi állambiztonsági szervek megkapták, már készen volt az Ellenpontok harmadik száma, benne több felháborodott bírálat és a könyv lefordított részletei.

Idegen adományokból származó „családi boldogságunk” híre

Iktatószám: FI.210560/5/59

Forrás arról értesít, hogy a nagyváradi, 32 éves Tóth Enikő, aki a Săvineștilor utcai negyedben lakik, és rokoni kapcsolatban van Tóth Károly Antal és felesége családjával, úgy nyilatkozott, hogy meglátogatván Tóth Károly Antal családját, aki ellen az Ellenpontok-ügyben nyomozás történt – nagyon boldogoknak találta őket, mivel az ellenük folyt nyomozás óta ismeretlen emberektől csaknem naponta élelmiszer-csomagokat és pénzt kapnak. Így mostanig 7000 lejt és számtalan élelmiszercsomagot kaptak.

András elvtárs, Valentin révén
derítsék ki, hogy ez igaz-e vagy sem –
Sălăgean őrnagy

A forrás úgy tartja, hogy a Széchényi Könyvtárban dolgozó Debreczeni Dóra nevű budapesti személy a küldönc szerepét tölti be, mert 1982. december 22-én is 17.00 órakor (*délután öt óra*) érkezett Nagyváradra, és az országból 19.00 órakor (*késő délután hétkor*) távozott, mint azt Szabó József állítja.

Nagyvárad, 1983. augusztus 6.

Bihari

Tóth Enikő egyetlen egyszer volt nálunk rövid látogatáson. Semmiféle rokoni kapcsolatban nem vagyunk vele. Csak 1983 novemberének vége felé lettem munkanélküli, addig megéltünk a fizetésemből. A pénz és az élelmiszercsomagok különben sem tettek volna bennünket boldoggá. Hogy kitől mit kaptunk, azt részletesen leírtam a „Kétes kapcsolatok és téves kijelentések” című elemzésemnek a Kapu folyóirat 2011 októberi számában megjelent második részében.

Mint az előbbieken olvasható, Sălăgean ōrnagy egy jegyzetében arra utasította András Sándor ōrnagyot, hogy küldje el hozzánk Jelics Gyulát (aki elég gyakran megfordult nálunk; a szekun Valentin volt a fedőneve), és derítse ki, van-e igazság Robotosnak a Tóth Enikő tanárnő ihlette jelentésében. Nincs tudomásunk arról, hogy vizsgálódásai ezen a téren milyen következtetésre készítettek.

Lám, Robotos Imre a Magyarországról erdélyi magyar értelmiségiekhez érkező „küldöncök” (lásd: Debreceni Dóra) felderítésével is foglalkozott. Az itt említett Szabó József kétségtelenül azonos a nagyváradi színház rendezőjével.

”Bihari” információgyűjtése külföldi magyaroktól és magyarokról

Az Ellenpontok szerkesztőinek és a hozzájuk közvetlenül kapcsolható néhány személynek a 1982. november 6. és 11. közötti meghurcolása, a házkutatások és az én igen durva vallatásom után, melynek végén beismertem, hogy szamizdatunk az Ara-Kovács és jómagam együttműködésével készült, a kivizsgálás „heves” periódusa befejeződött. Kétségtelen, hogy ezt követően Robotos Imre az állambiztonsági szervek megbízásából utazott el, hogy Budapesten a már áttelepedett Kőrössi P. Józseffel elbeszélgessen, és hogy hírt hozzon két Ausztriában élő ismerősétől is, akik kapcsolatban álltak nyugati lapokkal és a Szabad Európa Rádióval, melyek fontos szerepet játszottak az Ellenpontok tartalmának mind a nyugati közvéleménnyel, mind pedig a magyar rádióhallgatókkal való megismertetésében.

Az utolsó dokumentum nem tartalmazza magát a jelentést, csak arról számol be, hogy a nagyváradi állambiztonság a bukaresti központba küldi Robotos Imrénék a Magyar Nemzet romániai látogatáson levő főszerkesztőjéről, az ugyancsak ott járt Sántha Ferenc íróról és Nagy Gáspár költőről szóló két „tájékoztató jegyzetét”. A főszerkesztő nincs megnevezve. Lehet, hogy Pető Tiborról van szó, vagy esetleg Soltész Istvánról, ugyanis annak az évről a végén történik köziük az „őrsékváltás”. Érdekes lenne tudni, mit jegyzett le róluk Robotos.

Robotos Imrénék a következőkben „Bihari” néven írott megfigyelései – leginkább talán a Berecz József beszédének lehallgatása és jegyzetelése – bizonyos mértékig Magyarország elleni kémkedésnek is minősíthetők.

Iktatószám: FI.210560/6/190-191

A Forrás Budapesten tartózkodván, folyó év november hónapjának közepén a Hungária Palotában volt, ahol több kiadó is található. Itt találkozott Kőrössi P. József költővel, aki a nagyváradi Ady Endre Irodalmi Kör tagja volt, és ebben az évben emigrált a Magyar Népköztársaságba.

Ez az ember kétségbeesetten mondta el, hogy a kolozsvári Szőcs Gézát az állami szervek letartóztatták, és a nagyváradi letartóztatásokat összekapcsolta a kolozsvárral. Azt állította, hogy a letartóztatások Szőcs Géza önfeljelentésének a következményei, aki egy őáltala és egy bizonyos Tabacu által aláírt memorandumot küldött /Kőrössi itt téved: a memorandumot Szőcs Géza kolozsvári jó ismerőse, Tabacu Marius nem írta alá. Ezt Ara-Kovács Attila ellenzése miatt a valódi szerkesztők sem tették, ezért az elküldött két dokumentum minden aláírás nélkül jutott el címzettjeihez./ a madridi konferencia vezetőinek, így a hatóságok ezzel az anyaggal kapcsolatos akcióit összekapcsolták az Ellenpontok földalatti folyóiratban írtakkal, és így megtették az említett intézkedéseket.

A nagyváradi helyzettel kapcsolatban Kőrössi P. József elmondta, hogy Tóth Károly Antalt és feleségét letartóztatták, majd szabadon engedték őket, és jelenleg nem hagyhatják el a lakásukat. Azt állította, hogy a Tóth család éhen fog halni.

A többi letartóztatással kapcsolatban Ara-Kovács Attilát és Kertész Attilát említette, és azt állította, hogy valamennyiüket bántalmazták a szekuritátén.

Kőrössi P. József csodálkozott, miként lehet az, hogy a most vizsgálat alatt levők nem adtak a Forrásnak is egy példányt az általuk kiadott folyóiratból. Kőrössi P. József azt is mondta, hogy a kivizsgálások során biztosan az ő neve is felvetődött, de állítja, hogy neki nincs része az Ellenpontok folyóirat megjelenésében. Abból a módból, amilyen kétségbeesetten és drámai módon beszélt, a Forrás azt a következtetést vonja le, hogy Kőrössi P. Józsefnek is van valami része benne, és ismerte a

váradiai tevékenységét. Ezt követően Kőrössi P. József kijelentette, hogy a Magyar Népköztársaságban egy nagy megmozdulás készül azok számára, akik ellen Kolozsváron és Nagyváradon vizsgálatot indítottak. Az ügyben érdekeltek egy nagy akciót terveznek, hogy a kormány és a Magyar Szocialista Munkáspárt fellépjen érdekükben a román kormánynál. Kőrössi P. József azt állította, hogy a román hatóságok egy perre is felkészültek, melyen a kivizsgáltak és a vádlottak szabadlábban védekezhetnek. Azt is elmondta, hogy a Románia Szocialista Köztársaság belügyminisztere által vezetett küldöttség érkezett nemrég a Magyar Népköztársaságba, és ez alkalommal a két állam között valószínűleg egyeztettek a nézeteket ebben az ügyben is. A kolozsvári és a nagyváradai akciókat a román fél arra fogja használni, hogy igazolja a Ion Lăncrănjan által osztott véleményt, miszerint „a magyarok lázadók, és nem bízhatunk bennük”. Ugyanakkor a letartóztatottak számára gyűjtéseket fognak szervezni és pénz- és élelmiszersegélyeket juttatnak majd hozzájuk. „Ha a csehek és a lengyelek érdekében akcióba léptünk, miért ne tennénk ugyanezt most, amikor a sajátjainkról van szó”, fejezte be Kőrössi P. József.

A Forrás fontosnak tartja Sütő András „szürke eminenciás” voltának ebben az akcióval kapcsolatos megemlézését a következő meggondolások miatt:

Szőcs Géza, aki részt vett az „Ellenpontok” akcióban, Sütő András ösztöndíjasa; amikor Sütő megkapta a „Herder” irodalmi díjat, őt ajánlotta az ausztriai egyéves ösztöndíjra. Sütő András Szőcs Géza szellemi vezetője.

Sütő András jelenleg Budapesten tartózkodik, és a Forrás feltételezi, hogy valamiképp talán ő is részt vesz az Ellenpontok földalatti folyóirat kivizsgálójának érdekében tervezett akció megvalósításában.

A Forrás megállapította, hogy Sütő Andrást három oldalról támogatják:

- 1.- Bécstől Dél-Amerikáig az egész magyar emigráció.
- 2.- Támogatják őt a Magyar Népköztársaság irodalmi körei, és róla mondta Illyés Gyula költő, hogy Sütő András személyisége „nagy vigasztalás számunkra”.
3. Támogatják őt hazánk magyar nacionalista elemei.

A Forrás Réz Pál nevű ismerősével, a budapesti „Szépirodalmi Kiadó” nagyváradai származású szerkesztőjével beszélgetve az megerősítette a Forrásnak, hogy a Magyar Népköztársaságban a Romániában kihallgatottak érdekében széles körű akció készül.

Kőrössi P. József személyét illetően a Forrás még arról informál, hogy az az irodalmi tevékenységéért kapott 3000 forintnyi ösztöndíjából él. Nagyon aktív, a verseit különböző folyóiratokban helyezi el. Kiderült, hogy a házasság útján történt Magyarországra költözése az ország elhagyását lehetővé tevő koholmány volt.

Nagyvárad, 1982. november 21.

s. „Bihari”

A III. ügyosztály összefoglalója:

A Forrás a lehetőségei mértékében tevékenyen kövesse és jelentse, ha külföldi vagy hazai elemek olyan akciókba kezdenének, amelyeket állításuk szerint képes Magyarországon foganatosítani az „Ellenpontok földalatti folyóirat” ügyébe keveredett személyek támogatására.

Aronescu Constantin ezredes

FI.210560/6/172-173

Keltezés: 1982. november 21.

A Forrás arról értesít, hogy november hónapban Budapesten volt látogatóban, és éppen Nagy Sándornénál, a Budapesti Pártfőiskola előadó tanáránál tartózkodott, akivel annak dolgozószobájában beszélgetett, amikor vendéglátója egy adott pillanatban bekapcsolta a szobában levő hangszórót, amely az előadóteremmel volt kapcsolatban, ahol Berecz József, a Magyar Szocialista Munkáspárt központi lapjának, a Népszabadságnak a főszerkesztője, az MSZMP Központi Bizottságának a tagja tartott előadást. Berecz József az MSZMP Központi Bizottsága külügyi osztályának volt a főnöke. Egy adott pillanatban őt tartották Kádár János lehetséges utódjának. Berecz József előadása a budapesti párttitkárok előtt hangzott el. Ezt egy fontos konferenciának tartották, ezért az előadást közvetítették a Pártfőiskola professzorainak és előadó tanárainak kabinetjeiben elhelyezett hangszórók is, így a Forrásnak módja volt azt teljes egészében meghallgatni, de különösen azt a részét, amely a román-magyar kapcsolatokra vonatkozott.

Berecz József előzetesen a következőket nyilatkozta: „Nyitott ország vagyunk, nem rejtegetjük, és nem tagadjuk a nehézségeket. Nem ismerünk kényes kérdéseket. Népünk inkább elfogadja, ha negatív problémákról hall, mint ha azokat rejtegetik előle.”

A román-magyar kapcsolatokról a következőket nyilatkozta: „A két ország közötti kapcsolatok sok terhet hordoznak, de ez a helyzet nem felel meg a szándékainknak. Nagy nehézségek árán mind országunkban, mind a határokon túl megkíséreljük a negatív megnyilvánulásokat megszüntetni és enyhíteni. A köztünk levő feszültségek nincsenek sem a Románia Szocialista Köztársaság, sem a Magyar Népköztársaság tetszésére, és nincsenek jó hatással a jelenlegi nemzetközi helyzetre sem.”

Az 1977-es debreceni és nagyváradai magas szintű találkozók nagy reményeket keltettek bennünk.

Sajnos a reményeink megdőltek, mert bár a magas szinten megkötött egyezmények megszüntethették volna a szomszédos országgal meglévő feszültségeket, ez nem történt meg.

Nem mi voltunk azok, akik akadályozták az egymáshoz közeledésünket. A türelmetlenség Romániában hamarabb jelentkezett, és gyorsabban fejlődött, mint nálunk.

A Magyar Népköztársaság gyakorlata, a gazdasági és társadalmi fejlődése, valamint az elért eredményei ingerlik és sértik Románia Szocialista Köztársaság vezetését, ebből kifolyólag megkísérlik akadályozni a Magyar Népköztársaságból származó szellemi befolyást.

Közben a Népszabadság egyik cikkével egy szerencsétlen helyzet jött létre, melynek nem annyira a szövege, mint a benne lévő karikatúra alapozta meg a két ország közötti bizalom hiányának a kihangsúlyozódását.

A jelenlegi feszült helyzet a két nép egyikének sem használ.

A román fél magas szintű találkozókat igényel, mivel Románia Szocialista Köztársaságban az a szabály állandósult, hogy évente két-három találkozót szerveznek Bulgária és Jugoszlávia pártvezetőivel, mely találkozók ölelkezésekkel és puszilózásokkal végződnek, anélkül, hogy gyakorlati eredményekkel járnának, mi azonban nem értünk egyet az ilyenszerű találkozókkal.

Magas szintű találkozók akkor jöhetnek létre, ha gyakorlati eredményekkel végződnek, és ha olyan következményekkel járnának, amelyeket a párt legfelsőbb vezetői szentesítenének.

Jelenleg Románia Szocialista Köztársaságban megjelent egy könyv, amely egy kerítést, egy nacionalista kerítést húzott a két nép közé.

A mi pártunk és kormányunk Lăncrănján könyvének a visszavonását kérte vagy könyvvel kapcsolatos hivatalos álláspont tisztázását, ami azonban nem történt meg. Azt mondták nekünk, hogy a Román Kommunista Párt első titkára a könyv megjelenésekor nem volt az országban.

Ennek a könyvnek, Lăncrănjának a szempontjai elfogadhatatlanok és elviselhetetlenek a magyar nép számára, nem is beszélve a szöveg hamisításairól és a Magyar Szocialista Munkáspárt főtitkárának gyanúsítgatásairól, akit ebben a könyvben megsértettek.

Lăncrănján könyve megpróbálja szembeállítani a két népet, egyiküket úgy állítva be, mint amely tele van humanizmussal, míg a másik kalandor és agresszív.

Ez a könyv a nyugati magyar emigráció számára egy „csemege” volt, hogy ennek alapján végre megkezdhetik nacionalista felbujtó akcióikat mind Románia ellenében, mivel a szomszéd országban ilyen állapotok vannak, mind pedig Magyarország ellenében, amely eltűri ezt, és nem tesz lépéseket a Románia Szocialista Köztársaságban uralkodó helyzet ellen.

Ami a Köteles Pál cikkét illeti, amellyel nem értettek egyet, az egy partizánakció volt. A cikkben használt nyelvezet nem különbözik a Lăncrăjanétól, és ezért meg is hozták a megfelelő intézkedéseket. (Le szándékozták váltani a „Tiszatáj” folyóirat főszerkesztőjét, de végül az egyik szerkesztő ellen történt intézkedés.)

Az erdélyi magyar nemzetiség jelentős képviselői figyelmeztettek, hogy ne érezzük ki a helyzetet Romániával, mert az az ő helyzetüket is megrontaná. Itt, Budapesten, a Margit-hídon könnyű magyarnak lenni, és verheted a melleidet, hogy magyar vagy, mert ez semmi kockázattal nem jár.

Kijelentjük, hogy amikor aggódunk az erdélyi magyarok helyzete és ennek a nemzetiségnek a sorsa miatt, éppoly mértékben vagy még inkább aggódunk a romániai szocializmus sorsáért. És éppen azért, mert aggódunk a romániai szocializmus sorsáért, a jelenlegi helyzet mértékletessé tesz bennünket, mert számunkra a romániai szocializmus sorsa fontosabb, mint az erdélyi magyar nemzetiségnek a sorsa.

Ez az oka annak, hogy mérsékeltek és mértékletesek vagyunk.

Azt kívánjuk, hogy a román állam ne csupán a nemzeti kérdésben legyen türelmes, hanem egy még fokozottabb türelemről tegyen tanúbizonyságot a saját népével szemben, mert ez a boltozat összetartó köve a romániai szocialista demokrácia fejlődése számára.

Ami Száraz György megjelent cikkét illeti, a pártaktíva kérdezi tőlünk, hogy vajon ez az írás kifejezi-e a hivatalos álláspontot is? (Ők úgy tartják, hogy Száraz György cikke eléggé pontos, világos és szenvedélymentes, ami alapvetően megkülönbözteti Lăncrănjan patetikus és elvetemült szövegétől.)
Nagyvárad, 1982. november 22. ss. „Bihari”

Megjegyzés:- a „Bihari” fedőnevű Forrás szerezte meg, aki bizonyos eseményeknek köszönhetően sikerült meghallgatnia Berecz József előadását. A Forrás elbeszélését mágneses szalagra rögzítettük.

Intézkedések: - A jegyzetet eljuttatjuk az Állambiztonsági Minisztériumba

A III. ügyosztály főnökének összefoglalása:

- Egyetértek a tiszt javaslatával
- A Forrás a vele kapcsolatban levő körökben kövesse figyelemmel a Berecz József által felvetett gondolatok visszhangját és az ilyen véleménnyel bírók magatartását

Iktatószám: FI.210560/6/196

A Forrás arról értesít, hogy 1982 novemberében Bécsben (Ausztriában) tartózkodván, meglátogatta Vándor Györgyi tanárt, a „Szabad Európa” rádió magyar részlegének ausztriai tudósítóját.

Az illető szívélyesen fogadta a Forrást. Szamizdat kiadványokról beszélgetve fent nevezett azt nyilatkozta, hogy a „Bécsi Napló” 1982-es július-augusztusi számában egy „Ellenpontok” című cikket olvasott, amely egy magát erdélyinek nyilvánító szamizdat kiadványról szólt. A beszélgetés aztán a Bécsi Naplóról folytatódott, amellyel kapcsolatban Vándor Györgyi elmondta, hogy ennek a folyóiratnak Hanák Tibor, egy hajdani katolikus pap a főszerkesztője, aki szakmailag igen jól felkészült ember. Az Ellenpontokkal kapcsolatban külön rovata van a Szabad Európa Rádiónál. Vándor Gy. kijelentette, hogy egyetlen példányt sem látott ezekből a „szamizdat” füzetekből. Ez egy igen kis számban megjelenő kísértetkiadvány, amit aztán a külföldi rádióadók népszerűsítenek. A Forrás onnan jutott erre a következtetésre, hogy Bécsben sehol nem lehetett megtalálni.

A továbbiakban Vándor Györgyi a következőket nyilatkozta a Forrásnak: „Nem értem Románia nemzeti politikáját abban az értelemben, hogy ha Románia egy toleránsabb politikát folytatna a magyar nemzetiséggel szemben, akkor Magyarország már régen kénytelen lett volna lemondani az erdélyi problémáról, ahogy kénytelen volt lemondani a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság magyar nemzetiségeiről, akiknek a jugoszláv nemzeti politika következtében egyáltalán nem vágnak Magyarországhoz tartozni vagy ott élni, mert sokkal jobban érzik magukat Jugoszláviában.

A fennálló helyzet miatt Erdély problémája állandóan felvetődik, míg a Vajdaság kérdését, ahol magyarok is laknak, meg sem említik sehol.”

Vándor Györgyi személyiségével kapcsolatban a Forrás megállapította, hogy zsidó lévén, akit Magyarországon letartóztattak, általában ellenszenvvel viseltetik a magyarok iránt. Azt mondta, hogy noha jelenleg Magyarországon toleránsabb a helyzet, ő nem vágyódik Magyarország után. Ami személyes helyzetét illeti, panaszkodott, hogy a Szabad Európa Rádió elég gyengén fizet, és ezért a tanári fizetéséből él, valamint az általa időközönként írt riportok közléséből. Egyetlen Romániában élő személyről sem érdeklődött. Bevallotta, hogy nem látja Románia politikájának a kibontakozását. A Forrás könyveinek néhány dedikált példányát adta neki ajándékba, amit az megköszönt.

Nagyvárad, 1982. november 21.

A III. ügyosztály főnökének összefoglalója:

- Az ügyet megvizsgáljuk az osztrák kémelhárítás problémái keretében, és összetett intézkedések során, megbízható és leellenőrzött források révén, Vándor Györgyihez fogunk jutni az Éter probléma ügyében.

Aronescu Constantin ezredes

Az „Éter probléma” a Szabad Európa Rádiónak a Romániával kapcsolatos tevékenységével kapcsolatos. A román állambiztonság „Éter operatív csoportja” e rádióadó állításainak a bel- és külföldi sajtóban való cáfolatával foglalkozott..

Iktatószám: FI.210560/6/197

A Forrás arról tájékoztat, hogy Bárdos B. Artúr szökevényt, aki Kolozsváron és Bukarestben lakott. Körülbelül 60 éves, Bécsben lakik, lakcíme: 2103-Langenzersdorf Strebersdorfer Strasse 6/1-02244/2125. A párizsi magyar emigráció lapjának, az Irodalmi Újságnak a tudósítója.

Nagyon jó kapcsolatban van a Kolozsváron élő Gáll Ernővel, aki minden második évben, amikor Nyugatra utazik, nála lakik. Bárdos a franciául írt egyik novellájának a fotokópiáját elküldte a Forrással, hogy az adja oda Gáll Ernőnek. Noha ennek a Bárdosnak a szakmai tevékenysége szerény, nagyon jó anyagi körülmények között él, amihez az apósa is hozzájárul, aki Izraelből támogatja anyagilag, ugyanis Bárdos zsidó. Bárdos a vele folytatott beszélgetésekben a romániai gazdasági helyzet nagyon jó ismeretéről tett bizonyosságot. A Forrásnak elmondta, hogy a párizsi Irodalmi Újság októberi számában az Ellenpontokkal kapcsolatos hivatkozások jelentek meg, de ő nem olvasta annak egy írását sem, sőt, ilyet még nem is látott. Elmondta, hogy Paul Gomát Párizsban az Emigráns Írók Társasága elnökévé választották, majd részleteket mondott el a Virgil Tănase elleni akcióról, mondván, hogy ez az akció meglepetést keltett Nyugaton. Hasonlóképpen részletek tömegét mesélte a Florin Piersicről és Széles Annáról szóló pletykáknak, igyekezvén bizonyítani a Forrásnak, milyen jól informált országunk problémáiról.

Bárdos Artúr még azt is elmondta, hogy verset írt egy bukaresti barátjának az emlékére. Általában szólva ő egy ellenséges elem a Románia Szocialista Köztársaság szocialista rendszerével szemben, azt állítja, hogy „szocializmus Ausztriában van, nem nálatok; hasonlítsd össze egy ausztriai munkás életszínvonalát és társadalmi szintjét egy romániaiával, és meg fogsz győződni a valóságról”.

Nagyvárad, 1982. november 21.

s. „Bihari”

Iktatószám: FI.210560/6/210

Kelt:1982. november 27-én.

A BELÜGYMINISZTERIUM SZÁMÁRA
Az Állambiztonsági Minisztérium
- I. Igazgatóság –

B u k a r e s t

=====

Tanulmányozás céljából benyújtunk két tájékoztató jegyzetet, amelyeket a Forrásunk, ”Bihari” szolgáltatott a budapesti Magyar Nemzet főszerkesztőjének, Sántha Ferenc írónak és Nagy Gáspár költőnek Budapestről történt hazánkba látogatása alkalmából.

A SECURITATE FŐNÖKE	AZ I. ÜGYOSZTÁLY FŐNÖKE
Sima Traian	Sălăgean Ioan
ezredes	őrnagy
ss.	ss.

Göteborg, 2015. augusztus 20. – szeptember 7.

(Megjelent a *Kapu* folyóirat 2015/9. számában.)